

Književna poročila.

Wilhelm Polzer: Praktischer Leitfaden für kriminalistische Tatbestandsaufnahmen. 3. Auflage, München, Berlin, Leipzig, 1921; I. Schweitzer Verlag. XI + 136 str.

Knjiga je izdana od praktičnega kriminalnega uradnika — avtor je dunajski policijski komisar — za kriminalne in policijske uradnike ter je posvečena spominu rajnega profesorja Hansa Grossa. Prva izdaja je izšla leta 1918. Že dejstvo, da je bila potrebna tri leta pozneje tretja izdaja, kaže jasno, da so praktičarji radi posegali po nji. Ni mi znana prva izdaja, a tretja — avtor pravi na naslovni strani, da je popolnoma predelana in bistveno pomnožena — je tako praktično urejena in pri tem dobro izdelana, da bi bilo le želeti, da dobimo tudi Jugoslovani enako delo, — pa četudi samo v prevodu. Ako izjavim, da se mi zdi njena vsebina kakor nekak lahko razumljiv ekstrakt iz obširnih kriminalističnih del Hansa Grossa, je to pač najboljšo priporočilo za praktične svrhe. Kdor si osvoji vsebino naukov te knjige, ta pojde z mirno vestjo na delo, t. j. odkrivanje hudodelstev in hudodelcev; njemu pa se tako delo tudi lahko zaupa! Prav posebno bi opozarjal na izbornost sestavljena poglavja splošnih podatkov za eruiranje in razkrinkanje storilcev in pa na oddelke o skiciranju in risanju. Pa tudi posebni del o poedinih hudodelstvih, ki govori o predpisih, kako naj se izsledovalni organ ponaša na storitvenem kraju, daje praktičnih svetov in lepih pobud v obilni meri. Pri vsakem zločinu kot tatvini, požigu, ponareji kovčnega in papirnatega denarja, pri nasilnih okvarah zdravja in usmrtitvah (pohabljenjih, zastrupljenjih, zadužitvah, odpravah telesnega ploda) navaja do malega vse tisto, kar se je v teoriji in praksi ugotovilo za potrebno in umestno. Slednjič je treba še omeniti izvrstno sestavljeno kazalo, kar nudi za praktičarje ugodnost, da najdejo hitro, kar rabijo. Tudi jezik, v katerem je pisana knjiga, je dobra, lahko umljiva nemščina. Dokler Slovenci nimamo enake knjige v našem jeziku, moremo naznanjeno delo mirne duše vsem nemščine večjim praktičarjem priporočati.

Dr. M. D.

Novi krivični sudski postopak. Izdal s sodelovanjem vseh članov kazenskopravnega odseka stalnega zakonodajnega sveta dr. Dušan Subotić kot drugo številko »Pravnega pregleda«. Strani 158, cena 12 Din.

Osnutek novega kazenskega postopnika, ki temelji na avstrijskem kazenskopravnem redu iz leta 1873., se temeljno razlikuje od sedaj veljavnega srbskega kazenskopravnega reda. »Udruženje pravnika« v Beogradu je smatralo zato za svojo nalogo, da seznanijo občinstvo z osnutkom novega kazenskega postopnika, da razširi med njim spoznavanje modernih kazenskopravnih idej, razprši morebitne pomisleke proti »novotariji« in ga pridobi tako za novo zakonodajno delo. Urednik dr. Dušan

Subotić je poverjeno mu nalogo rešil tako, da je porazdelil tvarino med vse člane kazenskopravnega odseka stalnega zakonodajnega sveta (M. Jovanović, dr. Posilović, dr. Šilović, dr. Ogorelica, dr. Miljković, dr. Marković, dr. Dolenc, dr. Čubinski in dr. Živanović), in ti so napisali k posameznim glavam osnutka v legalnem redu teoretično razlago teksta, tako da tvori vsaka razlaga posamezne glave zase sklenjen članek. Kot uvod knjigi je napisal odsekov predsednik M. Jovanović pregled glavnih načel krivičnega postopka. Po kratkem obrazloženju, zakaj se osnutek naziva »krivični« in ne »kazenski« postopak, omenja kot glavna načela: načelo javne obtožbe (oficialni princip), akuzatorni princip, legalitetni princip, načela javnosti, ustnosti in neposrednosti, načelo stvarne (empirijske, historijske) istine in svobodne ocene dokazov. Vsa ta načela lepo opiše in dokazuje njih upravičenost in potrebnost za moderni kazenski postopnik. Vsi članki so pisani gladko in v jeziku, razumljivem za vsakega, tako da jih ne bodo čitali s pridom samo Srbi, marveč tudi mi, zlasti ker so jih pisali kodifikatorji novega osnutka. Posebno pa se opozarjajo naši pravniki in zlasti še dijaki na poglavja, ki so urejena v osnutku drugače kakor v našem kazenskopravnem redu. To so osobito naslednje materije: postopek pred sodnikom-poedincem pri zbornih sodiščih I. stopnje, postopanje proti mladoletnikom, neznanim, odsotnim in pobeglim, odškodovanje po krivici obsojenih, pravna pomoč in postopanje radi izročitve zločincev. Ker novi zakon najbrže ne bo bistveno različen od izdelanega osnutka, bo obdržala knjiga trajno vrednost in bo služila v prvih časih veljave novega zakona marsikje kot edini komentar. Zato naj se ji odpro tudi vrata naših pravniških knjižnic.

Arhiv za pravne i društvene nauke. Številki 5 in 6 knjige III. prinašate te-le razprave: Dr. T. Živanović: Dejstvo zapovedi pretpostavljenoga i njen položaj u krivično pravnom sistemu, dr. M. Ilić: Ko treba da overava poslanička punomoćstva A. Matanović: Iz krivičnog gradjanskog prava Crne gore, dr. Dj. Tasić: Odgovornost države po principu jednakosti tereta, dr. D. Arandjelović: Clausula rebus sic stantibus i nedostižnost davanja, dr. P. Rajs: Veštak pred sudovima i u sudskim istragama, dr. Č. Marković: Poštenje i moral u pravu. V prvih štirih številkah IV. knjige, ki so izšle letos, so obsežene naslednje razprave in članki: A. Celinčev: Suština sitnog seljačkog gazdinstva u ekonomskom pogledu, dr. Gj. Tašić: Odgovornost države po principu jednakosti tereta, Ž. M. Lukić: O konvencionalnoj kazni, Lj. Radovanović: O administrativnom sudstvu, D. Danić: O pravnom karakteru administravnog spora, dr. I. Milić: Golgota i pravo, I. A. Pržić: Zaštita manjina prema odredbama ugovora o miru 1919—1920 godine i suverena prava država, dr. B. Ajoner: Studije iz patentnog prava, R. Popović: Interpolacije u pandektama.

»Mjesečnik, glasilo pravničkoga društva« v Zagrebu izhaja letos že 48. leto. Letošnjih pet številka ima nastopno vsebino: D. Verona: Članak 435. i 436. franceskoga trgovačkoga zakona (Fins de non recevoir) i naše

pomorsko-pravno pravosudje, dr. Novak: Iz stambene prakse, Mnijenje pravničkoga društva o instituciji kr. javnih bilježnika, dr. Kocian: Mutni pravni pojmovi i obilaženje zakona kod provajanja novih zakona o pristojbama, Vl. Jovan: Sudovi za mladež i praksa, dr. L. Polić: O pravnim osnovima budućega izbornoga reda, dr. V. Dobrovolny: Sticanje vlasnosti nekretnina, dr. Renčević: Opažanja sa moje zadnje biljegovne pregledbe, dr. Stražnickey: Zajednička havarija, I. Krnić: Prvostepeni sud u Hrvatskoj i Slavoniji, A. Jeglič: Izvršitev kazni na zgubo svobode, dr. L. Hönigsberg: Osnova zakona o krivičnom postupku, dr. E. Diamant: Iz trgovačkog prava i gradjanskog postupka magjarskoga, dr. Fr. Domazetović: Pribrežno more; I. Dimitrijević: Pogriješno biljegovanje u sudbenom postupku, dr. Aj. Bosanac: Prilozi interpretaciji novoga mirovinskoga zakona, dr. Stj. Orešković: Zakon o zaštiti staraca i starica, I. Galić: Jedna nemoguća odredba državne financijalne uprave. Poleg tega prinaša »Mjesečnik« obširen pregled o literaturi in precejšnje število odločb stola sedmorice, odd. A. in B.

Razne vesti.

V Ljubljani, koncem junija 1922.

— (Odlikovanja.) Nj. Vel. kralj Aleksander I. je odlikoval dr. Vladimira Ravniharja, bivšega poverjenika za pravosodje v Ljubljani, z redom sv. Save II. vrste in dvornega svetnika Mihaela Gabrijelčiča pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani prilikom njegove upokojitve z redom sv. Save III. vrste.

— (Osebne vesti.) Pri stolu sedmorice, oddelek B, je podeljen svetnikoma stola sedmorice dr. Antonu Veroni in dr. Josipu Metličiču naslov in značaj podpredsednika stola sedmorice, za svetnika pri tem sodišču je imenovan višji deželnosodni svetnik dr. Niko Depolo, za višjega deželnosodnega svetnika dr. Anton Kandiaš, doslej predsedstveni tajnik, tajnik Ljuba Milanović za predsedništvenega tajnika, dvorni svetnik in drž. nadodvetnik Franjo Rubelli za namestnika državnega odvetnika. — Iz sodne službe. Imenovani so: Rudolf Persche dvornim svetnikom pri višjem deželnem sodišču, dr. Jakob Toplak dvornim svetnikom in predsednikom okrožnega sodišča v Mariboru, sodni svetniki Fran Pernuš svetnikom pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, Albert Levičnik in dr. Adolf Kaiser višjim deželnosodnim svetnikom pri deželnem sodišču v Ljubljani. Za višjega deželnosodnega svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v Prevaljah dr. Jakob Doljan; za svetnike deželnega sodišča: deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča